

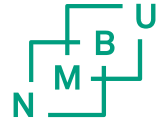
ECN 122

Norge og oljen: K- og S-sektor

Formell analyse gjennom en to-sektor modell:
K- og S-sektor. Produksjonsmulighetsområder
(PMO) sentralt i modellen

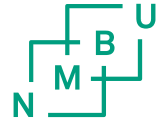
Innhold

- litt (olje)historie
- produksjonsmulighetsområder
- K- og S-sektor-modellen
- oppsummering – med K- og S-sektor modellbriller

Litt oljehistorie

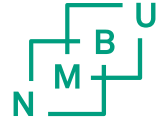
- Hva skjedde når Norge ble oljenasjon?
 - nedgang klassisk eksportindustri (= omstilling industri → olje)
 - velstandsvekst → vekst både priv.& off. forbruk
 - vekst sysselsetting off. sektor
- Bruke K- og S-sektor modell for å fortelle denne historia med økonomi-briller
 - framstillinga mindre teknisk enn Steigum
 - framstillinga her som er eksamensrelevant

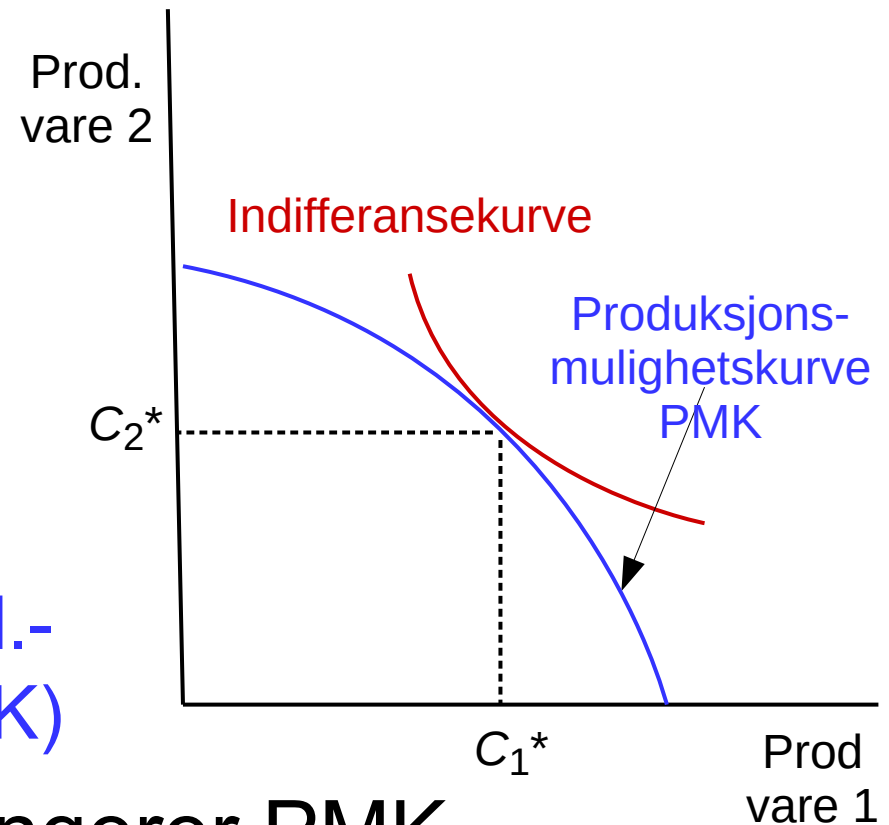
K- og S-sektor – definisjoner

- S-sektor: produserer varer/tjenester som **må produseres nært forbruker**
 - S-sektor produsenter er derfor "naturlig" beskytta mot konkurranse fra utlandet
- K-sektor: produserer varer/tjenester som **kan produseres langt unna forbruker**
 - K-sektor omfatter næringsliv som produserer for eksport eller for innenlandsk forbruk som møter konkurranse fra import

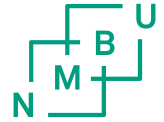
Produksjonsmulighetsområder

- Produksjon og forbruk av fleire goder
 - 2 varer: 1 og 2
 - produksjon skjer med gitt mengde innsatsfaktorer
- Prod.mulighetsomr. (PMO)
 - fronten PMO = prod.-mulighetskurve (PMK)
- Indifferansekurva tangerer PMK
 - optimalt forbruk C_1^* & C_2^*

PMO-rammeverk: K- og S-sektor

- Oljesektoren innføres → høyere ettersp. etter arbeidskraft → høyere lønninger
 - S-sektor (naturlig beskytta) → høyere lønn i sektoren påvirker ikke sysselsettinga i sektoren → produksjon i sektoren uendra = uendra forbruk (men forbruket auker etterhvert som vi blir rikere)
 - K-sektor (ikke beskytta) → høyere lønn i sektoren → sysselsettinga i sektoren ↓ → produksjon ↓
 - Anta: opprettholder forbruket av K-varer → import erstatter noe K-produksjon i innenlandsk forbruk + tradisjonell eksport synker
- import = konsummulighet KMK – opprinnelig PMK

... PMO-ramme: S- og K-sektor (2)

- Anta uendra forbruk

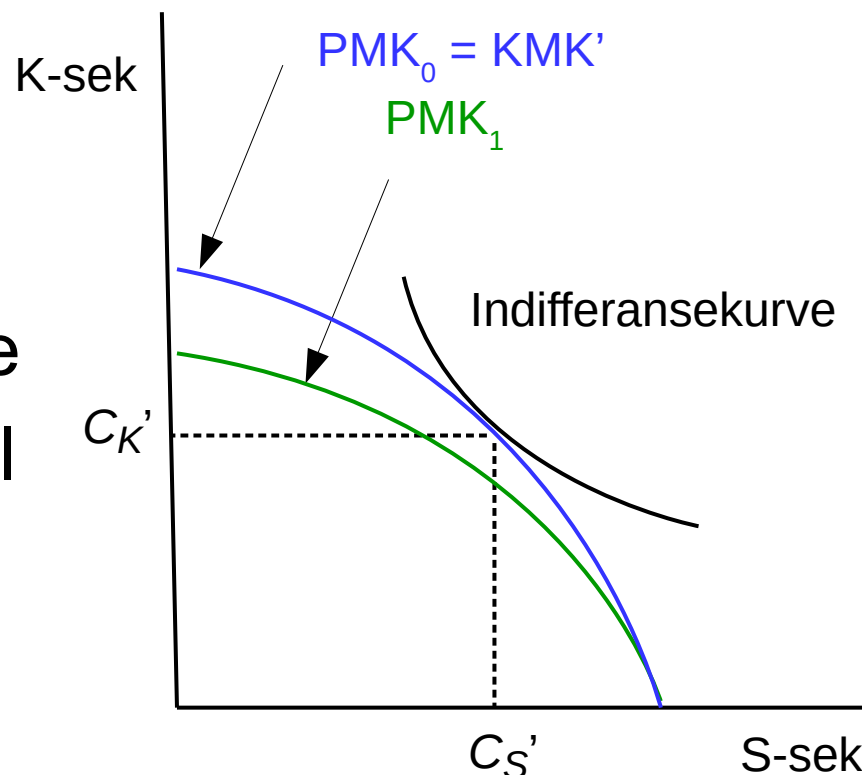
$$PMK_0 = KMK'$$

- Oljesektoren intro.:

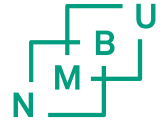
- K-sektor mest utsatt for lønnsvekst ← olje

- → PMK roterer inn til PMK_1

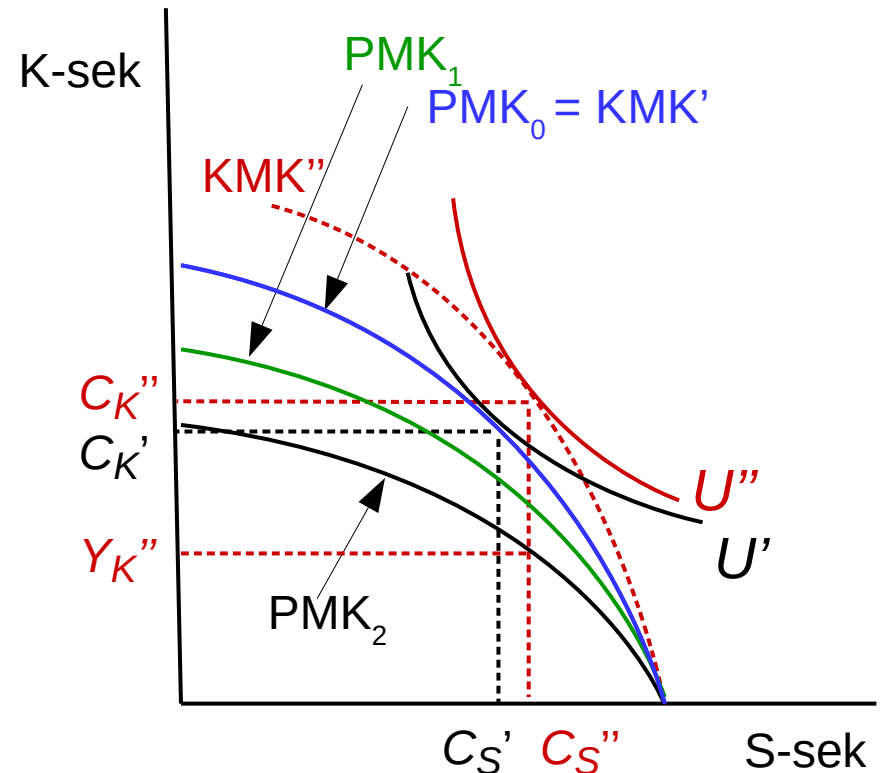
- Uendra forbruk ikke realistisk ← lønnsveksten fra olje (neste slide)

... PMO-ramme: S- og K-sektor (3)

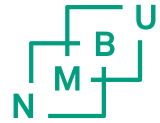

- Olje $\uparrow \rightarrow$ import $\uparrow \rightarrow$
 - **KMK''** utafor **KMK'**
 - nytte $U' \rightarrow U''$
 - forbruk \uparrow : $C_S' \rightarrow C_S''$
og $C_K' \rightarrow C_K''$
- Ytterligere nedgang K-sektor
 - vekst oljenæring
 - auka forbruk S-sektor
 - Sysselsatte K-sektor \downarrow
 \rightarrow **PMK₁** \rightarrow **PMK₂**

K-sektor: $C_K'' - Y_K''$
 S-sektor: Ingen import/eksport
 ← egenskap sektoren

Historia med K- og S-"sektorbriller"

- Gjenfortalt historia i Norge etter oljen kom
 - avgang fra K-sektor til olje → prod K-sektor ↓
 - oljen → kjøpekraft ↑
 - forbruket opp både K- og S-sektor
 - auka forbruk S-sektor (kun produseres nært forbruker) → forsterker avgang K-sektor
- Ufordring – når oljen er slutt
 - skape nye næringer for å opprettholde forbruksmulighetene/velferden (forbli på **KMK**)
 - Nye næringer m/ høg lønnsevne = høg arbeidsprod. både K- og S-sektor